Jura soluūt in ieiunijs ꝯ tuor tpm et alijs fidelib⁹ oformāt et scōrum imagnes et festa colūt solū ꝓpter B ne ab hoib⁹ notent et postmodum de B penitētes flagello se ꝓcutiunt. Ecce posui hēses et errores eorum de quib⁹ tu ārulose plura obiecisti penasqꝫ eorūdē apposui vt tu plā ctus tui atqꝫ flet⁹ obliuiscaris. Neqꝫ post p̄fatoꝝ obustionē p inquisi tionē diligentē alij sunt inuenti p̄di ctis errorib⁹ et hereſibus maculati Unde huic libro ārto poſuur⁹ fi/ nē puto me ad omnia et singla tibi regulariter et plenarie rñdisse. Ma/ la vero q̄ in fine libri tercij epilogo ponebas in sacro Cōstantieñ conci lio penitus abradēt et medicami/ na medici ostituendi adhibebūt me suffragante qui genus humanū va rio delusū erroze ad veritatis viaz reducē possū. vna cū pre et spūsco eterno et vero sūmoqꝫ deo cūcta re genti in secula seculoꝝ Amen

¶ Explicit prima ps p̄ncipalis li/ broꝝ de osolatione ecclesie⁹ finita. Anno dñi M.cccc.xvij. Feria sexta ante dñicam lxx. Deo laus.

Liber quintus sequens continet materiā Sponse arguentis cōn conciliū Constantieñ p ea que facta vidit de concilio in Sauona inter Grego. xij. et Petꝝ de luna qui omino concordare vole/ bant de loco et tempore et tamen inde nihil factum erat Unde sic timet ipsa ānullanda fore que de concilio Constantieñ predicuntur.

¶ Metrū Vox est Sponse cōquerētis pre dolore

O Mi sponse pie radiosos orbe statutos
Mente regēs celos sis miserēs misere
Jā clemens statue rote tandē ruiture.
Finem fortune. tenera que miseris
Cessit et elisa est lux quondā splendida multis
Fata dicant triste sors grauiora parat:
Plango iam misera vilis fleo fontibus vste
Nullus adest notus omnis amicus abest.
Experior sorte solum felice fruenti
Plaudere fata deos astra viasqꝫ hominum.
Altera sum megera merens que crine soluto.
Nobilis alcidis anxia fleuit iter
Heus tellure iacens est mestus Job sociatus
Mesta sed exhausta spe nece cocta feror.
Facta priora monent me non cito credē posse
Hinc sequor et promo que sit mihi cā doloris

Prosa 7 distin. i

Vox spōse in qua multa ponit de p̄fatis in libro quarto que sibi placēt 7 argumētat in cōtrarium

¶ Audia ac singla q̄ in p̄cedēti libro ad mei osolatōez aptissiē p̄nūciasti

gratanter suscipio sperās q̄ sic ꝓpo
suisti affutura vt videlz in cōstāciē
si cōcilio rupta et disscisa reformēt
⁊ de hereticoꝝ pena igne cremato
rū me letari multū dinoscē debes
Timeo tñ hec bona tua nūcia non
euentura cū argumētis ac rōib⁹ id
ꝓbare velim ꝟitatis testimonio ro
boratis Nosti em̄ nouitq̄ mūdus
vniuersus quāta diligentia filij mei
ꝓ hac quā exopto vnione labora/
uerint dudū et nihil effecerint in ef
fcū Et p̄ꝑtim p⁹ obitū felicis recor
datōnis Innocencij pape vij. Tūc
nāq̄ āno a natiuitate tua. o mi spō
se amantissime M.cccc vi. Inditōe
xiiij. die Martis xxiij. die Menꝭ no
uēbris in die sc̄i Clemētis apl̄ica se
de pastore vacante Congregati ⁊
ad inuicē collegialit̄ adunati ꝓ fu/
tura sūmi pōtificis elcōe celebran
da Reuerendissimi in xp̄o p̄res et
dñi dñi Angl̄s Hostien̄ florentin⁹
Henricus tusculanus neapol̄. An/
tonius Penestrin⁹ Aquilegen̄. Ep̄i
Angl̄s terre sācti Marci Cōstantl.
Jordan⁹ terre sc̄e Martini in monti
bus de vrsinis Job. terre sc̄e crucis
in hierusalē Rauēnacen̄. cū ceteris
filijs meis Cardinalib⁹ in cōi Ca/
pella sacri pallacij apl̄ici Rome a/
pud sc̄m petrū ꝯuenerūt tibi deo at
q̄ tue bñdcē mr̄i ꝟgini gl̄iose Ma/
rie ac scis apl̄is Petro et paulo to
tiq̄ celesti curie iurauerūt et ad inui
cē vnus alteri et ecōn solenniter se
obligando ꝓmiserūt ꝙ siquis eoruz
ad apicē sūmi apostolat⁹ assūptus
fuerit ꝓ integratōe vnitatis xp̄ia/
noꝝ renūciabit effcūaliter Juri suo
et papatui pure libere et simpl̄r si et
qñ antipapa q̄ est et pro tp̄e fuerit
renūciabit ⁊ cedet p̄tenso iuri suo ⁊
papatui siue deced et dūmō Anti/
cardinales effcūaliter velint cū eis
dē dñis de sacro collegio sic et sic
ꝯuenire vt ex vtroq̄ collegio seq̄t̄
iusta canonica electio vnici sūmi rō
ni pontificis. Et q̄ sic elcūs fuerit
in sūmū pontificē infra tres mēses
a die inthronisatōis sue mittet solē
nes oratores ad ip̄m antipapā ꝓ
vnico sūmo eligendo papa et depu
tabūt̄ locus et tēpus vbi et qñ ꝯue
nire debeāt ꝓ hoc ꝑiculoso scisma
te extirpando. Hinc āno quo sup̄.
Menꝭ p̄dicti die xxx. Elcūs fuit a
dñis cardinalib⁹ vnanimit̄ et ꝯcor
diter in sūmū pontificē dñs Angl̄s
terre sc̄e Marci p̄sbyter cardinalis
dcūs Gregori⁹ xij. Qui eodem die
imediate p⁹ electionē idem votum
Sacr̄m et promissionē fecit ꝓut in
instrumēto desup ꝯfecto plenarie
ꝯtinet̄ et scip̄m māu ꝓpria subscrip
sit oia se firmiter impletuꝝ effcūa/
lit̄ oia que pro sc̄e vniōis modo ⁊
via fieri potuerūt prout in solēni cō
uentōe prius ip̄e cum alijs vouit et
iurauit.

Dist. ii. Vbi sponsa po

nit tenorē lr̄e grego. ad antipapā

Gregori⁹ igit̄ elcūs volens
suis satis agē voto et iura
mēto tāq̄ vigilans custos
gregis sibi ꝯmissi Petro de luna q̄
se vsq̄ in diem hodiernum pro pa/
pa gerit scripsit in hunc modum.
Gregorius ep̄us ꝟuus seruoꝝ dei

Petro de luna q̃ nõnulli gẽtes in
h̃ miſabili ſciſmate Bñdictuz xiij.
appellant pacis et vnionis affectũ
Qui ſe hũiliat inq̃t veritas exalta/
bit̃. et q̃ ſe exaltat hũiliabit̃ Cuius
ſalubrimã monitõem q̃nto nob̃ ex
alto ꝓmittit̃ obediẽter ſecuti decer
nimus ꝑ lr̃as nrãs omni ꝯtentõne
ſepoſita benigne te affari et ad re
integratõez ecc̃e cohortari imo te
inuitare ad id ꝯſiliũ capeſcẽdũ qd̃
nos ipſi ꝓ pace xp̃ianoꝝ accepim⁹
Vides q̃nta mala. quanta ꝑicula·
q̃nta incõmoda. q̃nta deniq̃z xp̃ia/
ne religiõis infamia iã ꝑ xxx ãnos
ex hac peſtilenti et nepharia ſediti
one in populo dei ꝓuenerint q̃nta
q̃z niſi ꝓuideat̃ ſint quotidie ꝓuen
tura Et infra Nõ videt̃ ſꝑ de ſũmo
iure diſputandũ ſepe rigor ipſi vti
litati et tꝑi cedit. Nã ſi mulier illa ⁊
iuri ſuo renũciare ⁊ ꝓprie ſe filio ſpo
liare voluit ne ſectõez vni⁹ pueri vi
deret. q̃nto magis nos ſi malicia o
ꝑante ad optatã vnionẽ venire nõ
poſſum⁹ ꝑ iuſticie vias pie cedẽdũ
videt̃. Quare exurgamus ambo in
vnũ vniõis affcm̃ ꝯcurram⁹ feram⁹
ſalutẽ ecc̃e Jã h̃ diuturno morbo
afflicte. ad hoc te hortamur. ad hoc
te inuitam⁹. ꝑatiq̃z ſumus et offeri
mus. nr̃o veriſſiõ iuri ⁊ papatui ce
dere et renũciare et efficacit̃ facie/
mus Si et qñ tu renũciaueris et ceſ
ſeris. ꝑtẽſ Juri et papatui tuo vel de
ceſſeris vel quicũq̃z ſucceſſor tuus
renũciauerit et ceſſerit ꝑtenſ Juri ⁊
papatui ſuo vel deceſſerit dũmõ il/
li q̃ apud ꝑtẽ tuã ꝓ Card̃. ſe gerũt
ſic ꝯuenire et ꝯcordare cũ venera/
bil b⁹ fr̃ib⁹ nr̃is ſc̃e rõne ecc̃e card̃.
velint cũ effcũ vt exinde canonica
vnici romani pontificis ſequat̃ ele
ctõ Itaq̃z vt ꝑocã expeditiorẽ cõſe
quant̃ effcm̃. celeriter mittem⁹ ora/
tores nr̃os q̃ de loco habili ⁊ de/
centi ad h⁹ rei executõez diſponãt
Et inſuꝑ pẽdente hm̃odi vnionis
ꝯtractu nõ faciem⁹ nec creabimus
aliquẽ Card̃. niſi forte cã coeq̃ndi
numerũ fr̃m nr̃oꝝ cũ numero illoꝝ
qui apud te ꝓ Card̃. ſe gerũt vt ſic
pares ex vtraq̃z ꝑte ad ſolẽne ⁊ ca
nonicã elcõez vnici rõni pontificis
poſſit deueniri. Datũ Rome apud
ſcm̃ Petrũ xi. die Menſ decẽbris ;
Anno a natiuitate dm̃ M. cccc. vi.

Diſtin. iii. De litteris

miſſis regi rõnoꝝ ⁊ anticardialib⁹
Dem etiã gregori⁹ magis inſtans
nõ mõ Petro de luna antipape ſ̃
et regi rõnoꝝ atq̃z anticardinalib⁹
ſuã inſinuauit intentõez qua ad ſã
ctã anhelat vnionẽ ita ſcribẽs Gre
gorius ꝛc. km̃o in xp̃o filio Rupto
regi rõnoꝝ illuſtri Salutẽ et apl̃i/
cã bñdictionẽ Eo celerius ꝛc. ⁊ ſic
finit Oratores nr̃os celerit̃ miſſuri
ſum⁹ qui de loco idoneo et decenti
cũ eiſdẽ diſponãt ad hm̃odi vnio
nẽ faciendã. His igit̃ cognitis de
pace atq̃z vnitate ecc̃e bonã ſpẽ ſu/
ſcipe tua ſerenitas dz. nã ꝓfcõ ꝯſi
dim⁹ tp̃ũs aduenisse in quo anxia
xp̃ianoꝝ implebunt̃ vota Ampli⁹
hortaturus anticardinales ad era/
dicandum iſtud nephandiſſimum
ſciſma et ingerendã ſcãm vnionem
ita ſcripſit Gregori⁹ ꝛc. Ut vobis

omnib' pateat ꝛc. Et infra Obsecramus itaq; vos atq; obtestamur p viscera mie ihu xpi quatinus in deum oculos erigētes. et ad calamitatē ob ipm scisma afflicte xpianitatis phs affectib' respectātes velitis exurgere oēmq; conatū cū eodem vro dño ac reliqs quos ꝗ tangit negotiū excitare vt tā desiderabile cūctis xpicolis bonū vnionis hmōdi subsequat. De quib' luce clarius appet quantā diligentiā huic sanctissimo filio tuo infuderis vt tā fideliē oēs sibi cōtrarios in sce vnionis reformatōe euocauerit. vt te p oculis hntes mei misereāt tāto tpe desolate. tāq; diu nimis afflicte. vt et ipse verus fuerit Gedeon qui filios israel de mānu suor eripuit emulor. Bonū certissime fuerat ꝓncipiuz bona exhortatio sua vt q diu rebellantes incitauerit ad sce vnitatis bonū penitus et plenarie pficiendum Quo et tu laudaris et ego ipsa in p stinā restituor vnitatem.

Dist. iiij. De. littera antipape missa paulo de vrsinis

Nec fuere scripta tāti patris inania. neq; alterius qui se bstdcm noiat vacua cōscia vterq; nāq; ad pfatū vniōis bonū singulariter aspirat. Videris nāq; grās tuā diuinit' effusā his tribuisse cuz et ipse bndcūs eiusdez fuerit ꝓpositi sci qd manifeste claret ex epistola quā paulo de vrsinis miserat. cuius tenor sequit in hec verba Bndcūs epūs hu' huor dei dilcō filio nobili viro paulo de vrsinis. salutē et aplicā bndictionē Ad nostrū auditū fama publica diuulgāte puenit Intrusū in sede rōna fore ab hac luce subtractū. vez cū ad eradicandū pfugandūq; occurrētis scismatis et senescētis erroris pnicie et pcurandi eccastica vnitatem illo teste q nihil ignorat nra aspiraueritet aspiret intentio. p tāto nobilitatē tuā quā ad tanti psecutionē negocij affcām nouim'. rogam' et hortamur p aspsionem sāguinis ihu xpi qtinus apud illos qui sub noie Card. pfato intruso dū viuēt adhēbant Cū nūc sit acceptabile tēpus et oportunitas sit prompta ad pacē ecce auctoē dño osequēdā vel efficacit interponē ptes tuas easq; indirecte exhortatōib' optunis q ad sedatōez h' horrendi scismatis velint totis pro virib' intendere Nos em vlteriorib' non pcētes laborib'. aut impens pati sum' in loco decenti et idoneo ac vtriq; securo cū eis sblato more dispēdio ouenire et dare opam talē q totus mūdus cognoscet q p nos nō stabit. qn da vnio in dei ecca habeatur. et pstolamur in nostri misericordia redemptoris q ipso dirigēte qui nouit. et prestante qui potest nobis et predictis in vnū cōuenientibus finis huic deflendo scismati imponet et xpianus populus pacē diu desideratā effcūaliter assequetur Velis igit qsum' cū pfatis modis tibi possibilib' pcurare q ipsi nobiscū vt pfert pro tāto bono cōueniant et ad ostituendū aliū loco defūcti nō pcedāt ꝗ a tali actu ab

stineant. talis em̄ ɔstitutō scisma ꝑ ampli⁹ concitaret radicaret ⁊ vias difficiliores reddēt ad assequendā ecclesie vnitatē. Nos em̄ ꝓ feliciori hm̄odi prosecutōe negocij nūcios nr̄os ad ꝑtes illas breuiter destinare ꝓponim⁹ plenis instructōib⁹ eruditos. Hm̄odi aūt directōez negocij velis quesum⁹ suscipe recōmissā recepturus ex h̄ laudē grandez hominū et imensum meritū apud dm̄. Datū tholoni viij. kal. decembris Pontificatus nr̄i āno xiij. Et simili mō scripsit rcōrib⁹ alme vrbis que tocius vniuersi noscit̄ esse caput

Dist. v. Eplā responsalis antipape missa gregorio pro expeditione vnionis

Processit vir ille petr⁹ videlz de luna vt extollēt nomen suū ⁊ laudabile facēt illud corā ꝓplo vniuerse terre. rescribens eplam p̄fato venerabili viro gregorio in q̄ p̄mo grās agit tibi qr tua ineffabili clemētia qñ venit tempis plenitudo nr̄e hūanitatis indum̄to ɔtectus diuersos in tue natiuitatis exordio pietes copulasti. viꝝqꝫ huic flagicioso edidisti mūdo q̄ tota animi intentōe oibusqꝫ virib⁹ ad hoc āhelat. vt pax ecc̄e atqꝫ vnitas reformet̄. Pro cuius vnione refert se duob⁹ p̄decessorib⁹ suis scripsisse ⁊ qd̄ displicent̄ eructat q̄ꝫq̄ꝫ ipse sꝑ patus extiterit. nullū tñ ab eis rñsū ɔgruuz nec verbū potat hr̄e effectiuū. Tñ in plenū assurgēs gaudium ita ad p̄dictū venerandū viruz scribit. O inq̄t te felicē si ad hoc te dñs reseruauit si facultatē ad ea que tibi data videt̄ cū om̄i diligētia efficaciter ꝓsequēs nobis in affcū ꝓsequende vnionis te reddēdo ɔformē ꝓut spopōdisti de ɔtingentib⁹ nil omittas. Ad hoc em̄ te pijs exhortatōib⁹ inuitamus. ad hoc nos ꝓmptos repies hoc vidē sūmope cupim⁹ ad h̄ nr̄a sꝑ prospirauit ⁊ ꝓspirat intentio. nr̄ intēdit et attēdit affcūs vt deo dirigente qui nouit. et p̄rante qui p̄t ꝑ nr̄e hūanitatis misteriū vnio in dei ecc̄a desiderata sequat̄. Scd̄o p̄ncipalit̄ insinuat se nūqꝫ resilisse a prefato scō ꝓposito q̄n omnib⁹ modis et via quib⁹ potuerat ꝑiculosi et horrēdi scismatis optauerit et optabit expulsionē et erga alios q̄s negociū tāgebat cū debita solicitudine sit oio prosecutus. nec per ip̄m vmqꝫ stetit aut stabit quin q̄ntū in eo fuerit ad p̄ñtis scismatis anhelauerit extirpatōem et vnionis assecutōez. Ad cuius rei euidēciā sic vt iā seq̄t̄ ipse inferēdo ait. Ut igit̄ inq̄t de intētōe nr̄a quā habuim⁹ ⁊ hēm⁹ ad h⁹ deflendi scismatis extirpatōem et vnionis assecutōez te certiorē reddam⁹ tibi p̄ñciū tenore significam⁹ et offerimus q̄ vt tā p̄optatū vnionis negotiuz celeri⁹ et securius valeat executōni mandari pati sum⁹ vna cum collegio venerabiliū fratrū nostroꝝ scē rōne ecc̄e cardinaliū in loco securo decenti et idoneo tecū aut cū quocūqꝫ successore tuo cū tuis qui pro Cardinalibus se gerūt aut gerēt ꝑsonalit̄ ɔuenire ꝓ vnione ecc̄e tractāda et fauente dño obtinēda. Ibi

q̄ prouise et ordinate de his que
ꝓ securitate ⁊ acceleratōe vnionis
predicte erunt oportuna ac necessa
rio disponenda ꝑati sumus ꝓ pa/
ce et salute animaꝝ ac vnione ⁊ re
integratōe xp̄ianoꝝ in dcā ꝯuenti
one ꝑsonaliter nr̄o verissimo Juri
et papatui pure libere et simpliciter
cedere et renūciare et efficaciter fa
ciemus si tu ibidē similiter renūcia
bis et cedes p̄tens Juri tuo ⁊ pa
patui vel decedes vel quicūq̄ suc
cessor tuus consimiliter renūciabit
et cedet pretensis iuri suo et papa/
tui vel decedet dūmodo tu vel qui
cūq̄ successor tuus et illi q̄ apud ꝑ
tem tuā pro cardinalibus se gerūt
aut gerēt sic vt prefertur voluerit.
et voluerint cū effectu ꝯuenire ⁊ cō
cordare nobiscū et cū venerabilib⁹
fratribus nr̄is qd̄ exinde canonica
vnici Romani pontificis sequatur
electio et vnio ecc̄e scē dei. Sic igi
tur ex predictis patule cognoscitur
quantis laboribus quantis ve nisi
bus p̄noiatus Petrus de luna ad
vnionē meā anhelauerit affcū et q̄n
tū in eo fuerit ꝑiter et effectu.

Dist. vj. Littera missa

a Petro de luna cardinalibus Gre
gorij. Et lr̄a cardi. Petri ad Car
di. Gregorij.

Hic etiā vir ꝯtētus nō erat
in epl̄a Gregorio missa sed
etiā ipse vt intentōez suam
publicaret scripsit Cardinalib⁹ gre
gorij exhortās eos ad p̄fatā vnio
nē effcūaliter ꝑficiendā Tenor igi
tur sequit̄ sub hac forma Bn̄dcūs
ꝛc. vniuers q̄ in hoc ꝑnicioso scisma
te Angl'o corario q̄ se gregoriū ap
pellat tāq̄ cardiales adherēt pacl.
⁊ vē vniōis affcm̄ ꝑit̄ ⁊ effcm̄ Nuꝑ
ꝛc. Et infra vn̄ vos req̄rim⁹ ⁊ exhor
tamur ꝑ viscera mie ihu xp̄i quatl.
in hm̄odi ꝓposito firmit̄ ꝑsistētes q̄
de labijs vr̄is ꝓcesserūt in irritum
nō veniāt ꝫ opē ferentes ad actum
Sicq̄ velitis ꝑtes vr̄ās apponē ef
ficaces nihil ꝓut spopōdistis de
ꝯtingētib⁹ omittendo qd̄ p̄optatū
vnionis negociū vlt̄ioris dilatōis
detrimēta nō sentiat ꝫ deo pr̄ante
cuius cā tractat̄ ad finez desidera
tū valeat breuit̄ et feliciter ꝑuenire
Nā q̄ntū ad nos spectare dinoscit̄
ad ei⁹ accelerationē volum⁹ ⁊ opta
mus resūpta omni diligētia ꝓcedē
cū nobis p⁹ eternā salutē nil fuerit
vel sit desiderabili⁹ in hac vita Illi
etiā q̄ se ꝓ cardinalib⁹ Petri eiusdē
tenēt. Cardinalib⁹ gregorij notabi
lē miserūt epl̄am ꝓ vnione scā cito
adiplēda cuius sn̄ia scripta fuit sb̄
hac forma Miseratōne diuina Ep̄i
pbr̄i ac diaconi sacroscē ecc̄e rōne
Cardinales vniuers ⁊ singulis pro
card. Angl̄i corario q̄ nōnulli in
b̄ mis̄abili scismate gregoriū nomi
nāt se gerētib⁹. Sp̄m cogitandi q̄
st̄ vnitatis ⁊ pacis ⁊ illa ꝓpici⁹ exe
quēdi. Vobis notū facim⁹ ꝛc. ⁊ in
fra Intellc̄isq̄ ip̄aꝝ lr̄aꝝ tenorib⁹
fuim⁹ vltra q̄ dicē valemus in dn̄o
ꝯsolati ꝛc. et magis infra. Ad nil a/
liud vacam⁹ ⁊ vacare intendimus
toto conamine ⁊ sūmis precordijs
q̄ q̄ quātoti⁹ in vnū ꝯueniam⁹ lo
cū vt qd̄ ꝑaclito inspirāte pariter

mente concepimus impleamus opi
bus nā ꝑm vr̄m maximū oratorem
pluris est considerate agere q̄ꝫ con
siderare prudenter. Amputem⁹ igi
tur pro dei misericordia omnē mo
rā que in magnis negocijs sūmi so
let esse ꝑiculi et malos consueuit ꝓ
ducere exitus Spūsscūs vos ꝯstā/
ter ꝑseuerare faciat in ope cepto.
Amen dat. Marꝭ āno dm̄ M.cccc
vij. Ex his igitur omnibus clarissi
me lucet q̄ntis conatibns q̄ntis ve
nisib⁹ ꝑte ex vtraqꝫ pro scā tua vni
one sit laboratū quantū ad affectū
De effectu vero in sequentib⁹ nunc
narrabo

Dis.vii. De cōuentione

istoꝝ duoꝝ de loco et tpe et de im
potentia gregorij et excusatōne sua

O Mnia que in corde meo ha
beo tibi ꝓpalaui neqꝫ aliq̄
tibi O mi amantissime sponse abscō
dere possū cui cūcta secreti mei scri
nia apio. Hinc factū noui p⁹ tot
scripturaꝝ pluriū manifesta docu/
menta. Istos de quibus p̄fatus sū
viros venerabiles cōcordiā inijsse
plene quoqꝫ conuenisse de loco ⁊ tē
pore in quibus om̄i ambiguitate se
mota in Sauona in festo sci Micha
elis archangeli ꝑsonaliter cum suis
collegijs deberent se p̄ntare accessu
ri ad taꝫ solenne vnionis mee op⁹
et operam efficacē vt extirparetur
hoc penitus flagiciosum et horren
dum omnibus seculis infame scis/
ma. Em̄uero si pontifex romanus
in festo p̄dicto ꝯmode adesse neq̄/
ret dilatōis tempus statutū fuerat
vt in festo sanctoꝝ oim nullo fract⁹
impedimento. nulla ve tractus mo
rula se aliquatenus absentaret. Sꝫ
prefatus Gregorius se de hoc post
modū fcūs impotens excusauit in
hūc modum. scribens Petro de lu
na. Tenor vero lr̄e sequitur et ē tal
Cupientes ab intimis nostris pre/
cordijs vt pestifeꝝ hoc scisma i dei
ecc̄a ꝓtinus extirpetur ꝛc. et inferi⁹.
Vt possemus prefixo in tpe in lo/
co decreto conuenire diligentiā ad
hibuimus vt galeas fidas habere
possemus sed qm̄ hucusqꝫ possibili
tas nobis hm̄odi galeas hn̄di nul
latenus data est et nec spes certa
est non solum octo sed nec sex gale
as consequendi nisi facultas alia
quā totis effectibus exoptam⁹ no
bis in futuꝝ adueniat non concer
nimus p̄fixo in tpe venire posse de
quo ab intimis anxiamur. Que iō
notificare decernimus. vt huiusmo
di de qua dolemus nr̄a impotētia
nota fiat. daturi ꝓ viribus operaꝫ
quantū diuinitas ipsa cōcesserit vt
q̄ꝫ primū facultas affuerit ad con/
sūmationem extirpationis scisma/
tis et ꝯsecutionis vnionis hm̄odi
veniamus et cū ꝑataꝫ oportunita
tem videbimus curabim⁹ celeriter
reserare. Si vero interim quousqꝫ
ipsaꝝ galeaꝝ possit haberi cōmo/
ditas pro celeriori expeditōe cōsū
mationis desiderabilis boni vnio/
nis prefate respectu multipliciū me
diorū que apposita noscūtur tam
grauia in conuentionibus ipsis ꝓ
reddendo locum Sauone securum
vt locus non solum incōmodus et

valde grauis inhabilis et indecēs reddat̄ In aliquo alio loco vtriq; nr̄m accōmodo ꝯuenire nobis ex multis respectibus maxime ꝓ conseruatōe status p̄fate ecc̄e in tēpalibus potissime cū in maximo ꝑiculo et amissione fore noscit̄ qd̄ te latere nō credimus saluberrimū videret̄. Sup quo placeat celeriter rn̄dere. vt salutaris vtriusq; ꝓuisio ipēdat̄ Dat̄ Rome apud sanctū Petrum iij. idus Julij Pontificl. nr̄i anno primo.

Distin. viii. Responsio

Petri de luna et exhortatio eiusdē ad grego. pro vnione

HIs verbis siue scriptis ꝑmotus Petrus de luna. siue fraude siue dolo. siue prudētia siue astutia. siue dei tiore. siue hominū laude stipulatus rescripsit in hunc modū Bn̄dictus ꝛc. Angelo coriario ꝛc. Lr̄ās tuas sub eodez tenore recepimus iteratas q̄rum tenore perlecto mirari cogimur Nec facile credere possum⁹ te sicut ex litteris hm̄odi innuit̄ ad concordiaz inter nos et venerabiles fr̄es nr̄os sancte romane ecc̄e Cardinales ex vna. et nūcios tuos hn̄tes a te et tuo p̄tenso collegio ptātez ꝑtibus ex altera solēniter firmatis et fere ꝑ totum orbem diuulgatis velle p̄tens̄ rōibus resilire. et cām dei vbi de salute agit̄ tot hesitantiuz aiaꝝ que non admittit sine dispēdio tarditatem sub dubie dilationis ambiguo dimittere sic suspensam Nosti em̄ et nos exꝑientia sepe probauimus q̄ res ardue maxime hoc nebuloso tꝑe quo prohdolor multorū charitas refrigescit. nō pn̄t sine ꝑplexitatū et laboꝝ dispendijs optato fine concludi. nō est tn̄ nostre credulitatis q̄ xp̄us dn̄s ecclesiaz sponsā suā dimittat spe optate cōclusionis non adepta sub tali laborinto diutius euagari. Sed tandē felici arbitratu videt̄ q̄ eam in statū eriget meliorē. et si cūcta in arduis nō ad vota succedūt a bono tamen ꝓposito nō est faciliter desistēdum Nos iam circa cōuenta hm̄odi expensas et labores non modicos adhibuim⁹ Et si facultas non adesset cum galeis sex saltem cū q̄tuor aut duab⁹ etiā si tu octo hr̄es ad locū decretum fiducialiter ꝑgeremus. Hortamur ergo te ꝑ viscera misericordie dei nr̄i q̄tin⁹ cōsideratis que decz sup tāto negotio in statera equitatis appendere resūptis viribus de dei gratia spe ꝯcepta in recta intentione quā gerimus ipso teste hanc pacē in decretis loco et terra pro cōplemento eorum que concordata sunt velis infallibiliter cōuenire et dare operā quātū ad te spectare dinoscitur ad agenda Nos aūt non sine laboribus et expensis ꝑmaximis vt premittit̄ dispositi que necessaria incūbebāt dn̄o concedente ad alia restātia exequenda fiducialiter ꝓperam⁹ omnia ponentes ante oculos iudicis cūncta cernentis Cuius clementiā humiliter imploramus q̄ gress⁹ illorum in viam salutis et pacis dirigat q̄ in tā necessario negotio rc̄e

ꝑm eũ incedunt et cãm ipsi⁹ synceri ter prosequunt̃. Sic rescripsit petr⁹ de luna venerabili viro Gregorio vbi p̃fatus Petrus se totũ iustũ et rectũ cernit̃ oñdere seqꝫ excusatum exhibet. et ꝓnũciat sine culpa sua h̃ pestiferꝫ scisma me sponsã tuã tam horribiliter maculare Apparet etiã hic Egregius vir dñs Gregorius incusari tanqꝫ scismatis fautor ⁊ fo tor dũ de his se excusat tãqꝫ impo tentẽ ad prefatũ locũ veniendi. ob cuius impotentiã predictũ execra bile scisma vires recepit ꝑdurandi. qd̃ vsqꝫ in diẽ hodiernũ (q̃ ẽ ann⁹ a natiuitate tua M.cccc.viij) in ple nissimo prohdolor stat vigore.

Dist. ix. Vnde sic timet

q̃ de concilio Cõstantien̄ nihil fiet vel si fiet nihil concludetur

Ex his breuit̃ lacrimis vultu suffusis horreo prefatos viros cum cetu fideliũ con ciliũ constantiẽse nõ accessuros Cu ius aditus impossibilior appet tũ ex loci ꝑte. tũ ex ꝑte ꝑsonaꝝ ꝯuẽ turaꝝ et vie distantia qꝫ locus ille qui fuit illis duobus viris cũ suis adherentibus designat⁹ Retractũ est igit̃ sanctũ ꝓpositum. et cã mea manet suspensa. et vbi de aiarum salute deberet tractari pes lassus ⁊ fatigatus est añqꝫ arripetur iter Tota diligentia solo tenus poster gata Quis putasset tãtos viros tã feruenter ad sanctã aiatos vnionẽ pedẽ retraxisse qui viribus ex totis cordatissimi fc̃i illã optauer̃t? Sed dũ tã ignito hanc ꝓsequebantur ingenio. obtusũ est insipiens cor eo rũ et facti sunt fabula mundi toti⁹ diẽ vsqꝫ in hodiernũ O deflenda sã cte vnionis insignis ꝯtumacia. O deploranda magnanimoꝝ princi pũ et magnatũ ꝑuicax desidia O lamentanda mei ipsius inexplebi lis vorago. pelagusqꝫ teterrimuꝫ quis me vniuerso ludibriuꝫ fecit et improperiũ exprobrantiũ vt vera citer Macometi Saracenoruꝫ atqꝫ iudeoꝝ opprobriũ re ipsa et nomi ne sim impudenter effecta? Iniciati sunt principia pacis. clariora ꝑ or bẽ p̃dicata sed destiter̃t et defece rũt famosioribus finibus. imo tur pissimis rem tã scãm tam salubrem tã qꝫ ꝑutilem terminãtes Quis est hõ non intelligens. nõ ꝯsiderans. tã p̃cellens negotiũ tã ꝑiculoso ter mino clausũ plerisqꝫ ꝯuicijs contu melijs et opprobrijs exprobrari Cui⁹ inicij finis p̃optabilis ab om̃i scõꝝ ac prudentiũ expectab at̃ col legio viroꝝ Clamabãt magni pax erit in terra nr̃a. Clamabant parui rediuiuo flore gramina virent Cla mabant mediocres. desiderandus absqꝫ dubio affcũs adueniet vni onis effectus Sed prohpudor tot eleuata in gaudioꝝ tumulos sc̃a p̃ cordia repulsam sunt ꝑpessa Restat igit̃ nil aliud qꝫ de futuro de q̃ fin gitur ꝯstantiensi cõcilio verba at qꝫ dicta sepellere. rumores dirũpe. et famã ne euolet ꝑ aera diffringẽ. ne tantã rem iteꝝ frustratus seq̃t̃ finis. et rumor nouissimus peior fi at p̃ore Silendũ igit̃ pre omnibus p̃cipio. ora claudere mãdo. linguã

q̄ ne in verba ꝓrūpat suspendi iu/
beo. ne ipsa que quondā O mi rex
tui sponsa fui vnica et legitima. tā
quā synagoga videar repellenda.
Sed neq̄ hac suffulta fortissima rō
ne silebo ad aliā ilico ꝓcedo fortio
orem

Dist. x. De consilio pysano in quo volebant facere vnum et facti sunt tres

Vtinā silē valerē que p̄ tristi
cia locutura lacrimas insa
ciabiliter effundere cogor
p̄cordioꝝ viscerūq̄ meoꝝ inexpli
cabiles dolores cōtinere nequiens
Vñ amaritudines q̄s vtiq̄ si vale
rē explicarē tā flebiliter q̄ amarica
te ip̄as sustineo Em̄uero lingue de
ficiunt et hominū et angeloꝝ toti⁹
vite mee erūnosas exprimere tristi/
cias q̄ tota spe desolata iaceo tur
bata nimis Et ꝑpendere viribus
ex omnibus nequeo. quō tātas va
leā euadere penas q̄ꝝ terminū so/
la ipsa mors ponet aut seculi hui⁹
lacrimandus et desideratus mihi fi
nis Nam quo plus expc̄atōni inhe
reo tanto magis expectatōne defi
cio Et quo plura solacioꝝ speiq̄ e/
uomūt eloquia tāto plus ab opta
to recedit fine. Cūq̄ iā iāq̄ cert⁹
et ponatur et figat̄ oīs amaritudi
nis exitus. infigitur totius turpitu/
dinis ingressus Eheu quid referaz
misera. quid faciā caliginosa nube
cula. quis deducet me vt solis ra/
dios non videā Quis quondā mi
hi dies vite mee optabiles nūc ve/
ro lacrimosos quacūq̄ etiā morte
obnoxios auferet ne vel nephādis
nephandiora cernā. tristibus tristi
ora adiectura. Congregauere filij
mei congregatōnē nescio si dathan
et abyron vel moysi et aaron in ci/
uitate pysana cū cuius vel quoruz
nescio ꝯsensu regis vel imꝑatoris
aut pape aut p̄ncipū Itaq̄ omne
cōciliū sūmi apl̄ici placito neq̄ sine
eius velle dz cōuocari. Certissimū
tñ est in eodē pysano cōcilio papā
gregoriū qui tunc currente tꝑe or
bē quasi ꝑ vniuersū Petri de luna
dempta ꝑte pastor colebatur vl̄is
nō extitisse Cui a cardinalibus fu
it subtracta obedientia tāq̄ scisma
tis nutritori die xi. Mens Maij An
no a natiuitate tua M. cccc. viij.
Oēsq̄ sibi adherentes tāq̄ scisma
fouentes ꝓnūciauere mulctandos
Et ibi electus fuit Petrus de Can
dia ordinis minoꝝ et vocatus est
alexand̄ quintus hec ita fcā orbis
testatur roman⁹ Ecce qualis vnio
imo vide qualis noua diuisio sed
certe scissura execrabilis vnū pasto
rē sūmū vt vnica esset caula tua ef
ficere voluerunt et facti sunt tres
biuira fuerā et triuiram me fecerūt
O filij prudentes quō plures p̄res
procreastis cuius vel quoꝝ deside
culpa sat ignoro Me p̄ omnib⁹ ma
trē noui infelicem quicquid de his
ꝑstiterit qui se forsan felicia putaue
re mancipia: sed nō btōs filios esti
mo quos infelix finis miseros cla
mat natos. Et adhuc anno p̄nti q̄
currit infeliciter qui est annus M
cccc. xiiij. doloroso atq̄ timoroso
corde p̄stolor metuens scisma hoc

inueteratū nō posse extirpari Rumores igitur q̄ de ɔstātieñ currūt concilio ɔprimēdos cōsulo iuxta illud poete qui adijcit cām talia silendi. Rumores fuge ne incipias nouus auctor hr̄i. et idē Nā mirāda canūt sed nō credenda poete Nosti enim Petrꝝ de luna se ꝓ papa gerē. similiter Gregoriū simulqꝫ Joh. xxiij. e quibus nō duo sufficerent sed superabūdarent. Sicqꝫ ex totius mūdi prudentia atqꝫ sapientia virorꝝ qui vnū caput facere voluer̄t tres papas effecerunt Et horrendū nimis ne si Constantieñ conciliū effectū cepit q̄tuor ibi formēt̄ vt de tā flebili casu meo etiā in posterꝝ non mō homines sed et elementa imo celi cū suis sideribus lugeant et tristent̄. vñ ego iam anxiata spū quid dicere boni fati valeā ignoro tacere reputo melius. Tñ si aliqua rñdere aut ꝓponere volueris vsqꝫ in sequentē sextū reseruato libꝝ

Explicit liber quintus De ɔsolatione ecclesie

Sequit̄ sextus

Metrū. Veracib⁹ credēdū ē et fallaces sūt reijciēdi

Alloquio dulci loquar O dulcissima sponsa
Ad te verba ferā capias ea sponsa p̄cor te. **Sponsus**
Nec graue pondus erit nec erit tibi sarcina grandis
Ut mea dicta notes que tristia corda reformant.
Multi mendaces fallaces sunt et iniqui
Veraces multi iusti simul atqꝫ beati.
His manet intacta fluit ipsa fides aliunde.
Discute cui credas puero non nec mulieri:
Quem perfudit adeps heresis vitare memēto
Prona fides populis. nec te cito credere malo
Qm̄ credas tarde. cito credere sepius angit.
Firmo tu credas. tibi q̄ nullo nocuisse
Tempore nouisti quem firmū sepe probasti
Pessima res cito credere. pessima credere nolle.
Pessima nulli. pessima cunctis credere velle
Cui credas videas Cui non credas videasqꝫ.
Huic credas firmo huic falso credere noli.
Currit in ambages per tp̄a vita perennis
Et cito credit amor inclitus amor omnia vincit.
Nūqꝫ fallaci credas. veraci credere semper
Consulo. qui semp̄ firma radice mouetur.
Nec leuibus adhibenda fides. sed quisqꝫ notād⁹
Qui fert. quis fuerit. et si grauis extitit auctor